

ТЕМА 8. ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ПРОФІЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Мета: сформувати уявлення про технології навчання, вивчити особливості застосування технологій навчання у закладах профільної середньої освіти

ПЛАН

1. Сутність і взаємозв'язок понять «освітні технології», «педагогічні технології» та «навчальні технології».
2. Класифікація педагогічних технологій.
3. Інноваційні технології навчання у закладах середньої освіти.
4. Технологія перевернутого уроку. (Підготовка проєктного завдання).

Ключові слова: освітні технології, педагогічні технології, навчальні технології, інноваційні технології навчання, технологія перевернутого уроку.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ ТЕМИ

Готуючись до *першого питання*, знайомимось з походженням поняття «технологія». Стосовно підходи до визначення понять «освітня технологія», «педагогічна технологія», розуміємо, що ці поняття є тотожними, синонімічними. Освітня (педагогічна) технологія – це спосіб спільної діяльності вчителя та учнів, для якого притаманні передусім послідовність у реалізації дій (алгоритмічність), постійне і систематичне вимірювання рівня навчальних досягнень і сформованості виховних якостей (діагностичність), взаємозв'язок основних елементів технології, якими є мета, зміст, форми, методи, засоби взаємодії учасників педагогічного процесу, результат (системність). Освітня технологія – це алгоритм здійснюваних учителями та учнями спільних дій, що систематично діагностуються і спрямовані на забезпечення відповідності результату визначеній меті. Під систематичним діагностуванням маємо на увазі проведення педагогічних вимірювань на всіх етапах реалізації освітніх технологій, тобто здійснення початкової, корекційної (поточної) та узагальнювальної (підсумкової) педагогічної діагностики. Технологія відрізняється від методів, які можуть використовуватися в одній чи декількох технологіях, передусім діагностичністю та алгоритмічністю. Існує думка, що внаслідок реалізації технології забезпечується гарантія досягнення цілей. Однак такої гарантії немає, якщо реалізується метод. Поняття «технологія навчання» є більш

вузьким. Воно відображає конкретний шлях оволодіння навчальним матеріалом у межах визначеного предмету, курсу, теми, тобто, технологія навчання співвідноситься з частковими методиками викладання окремих навчальних предметів, курсів. Її мета – максимально оптимізувати організацію навчального процесу.

Під час підготовки відповіді на *друге питання* необхідно звернути увагу на той факт, що виділяють більше 100 педагогічних технологій, що свідчить про необхідність їхньої класифікації. Проте раз у ж зазначимо, що на сьогодні загальноприйнятої їхньої класифікації не існує. Більш детально це питання розглянуто у лекції.

Підготовка відповіді на *третє питання* передбачає насамперед розгляд поняття «інновація», яке означає нововведення, новизну, зміни, інновація як засіб і процес передбачає введення чогось нового. Стосовно педагогічного процесу інновація означає введення нового у цілі, зміст, методи і форми навчання і виховання, організацію спільної діяльності учителя й учнів. Інновація є суттєвим діяльним елементом розвитку освіти взагалі, реалізації конкретних завдань у навчально-виховному процесі. *Інноваційні педагогічні технології* як процес - це цілеспрямоване, систематичне й послідовне впровадження в практику оригінальних, новаторських способів, прийомів педагогічних дій і засобів, що охоплюють цілісний навчальний процес від визначення його мети до очікуваних результатів. У значенні продукту діяльності визначимо інновацію як оригінальні, новаторські способи та прийоми педагогічних дій і новітні засоби. Інноваційні технології навчання покликані змінити і замінити традиційну систему навчання.

По *четвертому питанню* розглядається коротка історія виникнення технології перевернутого уроку і зміст цієї технології. Суть цієї технології зводиться до заміни традиційної схеми навчання «теорія в класі – практичні завдання – домашнє завдання» на схему «домашнє освоєння теоретичних відомостей, представлених у вигляді динамічного відео – практична робота вчителя з учнями і – домашнє освоєння теоретичних відомостей наступного заняття». Слід зауважити, що термін «динамічне відео» означає представлення саме процесу викладання теоретичного матеріалу (іншими словами, так, як його викладає вчитель на уроці), на відміну, наприклад, від досить популярних представлень його у вигляді традиційних презентацій, які є послідовним набором статичних кадрів. Проте звичні мультимедійні презентації, збережені в режимі демонстрації, можуть бути використані в якості динамічного відео. Технологічна схема навчального процесу з використанням «перевернутого» навчання має свої особливості.

Питання для самоконтролю:

1. У чому полягає різниця між педагогічною і навчальною технологією?
2. Як ви розумієте діагностичність та алгоритмічність технології навчання?
3. Чим технологія навчання відрізняється від методу навчання?
4. Які основні ознаки інноваційної технології навчання?
5. Які особливості технології перевернутого уроку?

Завдання 1. Підготуйте виступи з питань до практичного заняття, до одного з питань (на вибір) розробіть презентацію (не менше 8 слайдів). Обґрунтуйте, у чому полягають методичні особливості презентації.

Завдання 2. Педагогічна ситуація: Під час обговорення шляхів вибору майбутньої професії на класній годині у 10 класі одна з учениць повідомила, що хоче стати учителькою історії. Це викликало сміх класу, причому репліки, що супроводжували цей сміх, розділилися на дві групи. Одна група реплік свідчила про зневажливе ставлення цих учнів до професії учителя, а інша група реплік показувала зневажливе ставлення до самої учениці і підкреслювала невідповідність її вибору навчальним успіхам учениці з історії. Як класному керівнику вирішити цю ситуацію?

Завдання 3. Навчальні групи за предметними спеціальностями діляться на підгрупи по 3-4 магістранта. Кожна підгрупа готує на вибір урок з певної теми профілюючого предмета, застосовуючи технологію перевернутого уроку і потім на практичному занятті демонструє елементи цього уроку. На демонстрацію відводиться 15-20 хвилин.

Для успішного застосування технології «перевернутого» навчання варто звернути особливу увагу на такі позиції:

- матеріал відео-лекції потрібно максимально адаптувати та викласти в доступній формі;
- оптимальна тривалість відео-лекції складає 5-10 хвилин;
- теоретичний матеріал та завдання, які виконуються в класі, мають бути тісно пов'язані, щоб учні розуміли модель навчання та були мотивованими для підготовки до занять;
- після уроку варто поставити кілька запитань, на які ще раз звернути увагу учнів на основні для запам'ятовування моменти. Переглядати відео можна й вдома, і у школі на самостійній роботі. Учні не відчують тиску, працюють у власному темпі, у комфортних умовах у зручний для них час. Це дає відчутні переваги: зникає проблема відсутності на заняттях в силу різних причин під час пояснення ключових тем;
- учні працюють, ураховуючи свій біологічний ритм.

